

Συνέδριο με Θέμα:

“ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ”

Εκπαιδευτήρια Ζηρίδη
29 & 30 Ιανουαρίου 1996

Διοργάνωση:

Πανελλήνια Ένωση Μεταφραστών &
Μεταφραστών-Διερμηνέων
του Δημόσιου Τομέα
Πανελληνίος Σύλλογος Επαγγελματιών
Μεταφραστών

Ομιλία:

Η μετάφραση του *τυποποιητικού εγγράφου*: Ένα πρόβλημα κεφαλαιώδους ευρωπαϊκής σημασίας

Κ. Βαλεοντής¹⁾

0 Εισαγωγή

Είναι αδιαμφισβήτητο το γεγονός ότι μέσα στο **πολυγλωσσικό** Ευρωπαϊκό περιβάλλον η **μετάφραση** είναι ένα από τα **βασικά κλειδιά** για την **επικοινωνία** των λαών και την ανταλλαγή **πολιτιστικών αγαθών** μεταξύ τους. Ειδικότερα, όμως, μέσα στον **Ευρωπαϊκό ορίζοντα**, όπου οι ενοποιητικές διεργασίες εντείνονται σε όλους τους τομείς, η μετάφραση παίζει έναν βασικότατο ρόλο: **Ενώ η ίδια δεν είναι τεχνική διεργασία καλείται να διασφαλίσει την τεχνική εναρμόνιση καλλιεργώντας και διατηρώντας τη γλωσσική διαφορότητα, και μ' αυτόν τον τρόπο υπηρετεί και τη διατήρηση της πολιτιστικής ταυτότητας των Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ).**

Δεκάδες χιλιάδες σελίδες κειμένων της **ΕΕ** μεταφράζονται κάθε χρόνο για να μεταφέρουν στους φορείς και στους πολίτες των Κρατών Μελών τις απαιτήσεις εκείνες και τους κανόνες που πρέπει να εφαρμόσουν τα Κράτη Μέλη για να επιτευχθεί ο στόχος της πλήρους εναρμόνισης (*Οδηγίες, Αποφάσεις, Ψηφίσματα, Ανακοινώσεις, Μνημόνια, Πρότυπα, Τεχνικές Προδιαγραφές, Κώδικες Πρακτικής, Κανονισμοί* κ.ά.). Ανάμεσά τους θα ξεχωρίσουμε όλα εκείνα που αποτελούν την κατηγορία των **τυποποιητικών εγγράφων**.

1 Ταυτότητα του τυποποιητικού εγγράφου

Από το Ευρωπαϊκό Πρότυπο **EN 45020:1993** μπορούμε να αντλήσουμε, άμεσα ή έμμεσα, χρήσιμες πληροφορίες όπως τους ακόλουθους ορισμούς (σε δική μας απόδοση).

1.1 τυποποιητικό έγγραφο (*normative document*): Έγγραφο που παρέχει κανόνες, κατευθυντήριες οδηγίες ή χαρακτηριστικά για διάφορες δραστηριότητες και τα αποτελέσματά τους.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

- 1 Ο όρος “**τυποποιητικό έγγραφο**” είναι **γένιος όρος** (*generic term*) που καλύπτει έγγραφα όπως **πρότυπα, τεχνικές προδιαγραφές, κώδικες πρακτικής και κανονισμούς**.
- 2 Ως **έγγραφο** νοείται οποιοδήποτε **μέσο** με **εγγεγραμμένες πληροφορίες** πάνω ή μέσα του.
- 3 Οι όροι για τα διάφορα είδη τυποποιητικού εγγράφου ορίζονται με τη θεώρηση του εγγράφου και του περιεχομένου του ως μιας (ενιαίας) οντότητας.

¹⁾ Φυσικός-Ηλεκτρονικός (ΟΤΕ), Τεχνικός Υπεύθυνος της **ΜΟΤΟ** (Μόνιμη Ομάδα Τηλεπικοινωνιακής Ορολογίας), Γενικός Γραμματέας και Πρόεδρος του Γενικού Επιστημονικού Συμβουλίου (ΓΕΣΥ) της **ΕΛΕΤΟ** (Ελληνικής Εταιρείας Ορολογίας)

1.2 πρότυπο (standard): Τυποποιητικό έγγραφο που έχει συνταχθεί με συναίνεση και εγκριθεί από επίσημα αναγνωρισμένο φορέα.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

- 1 Τα πρότυπα θα πρέπει να βασίζονται στα σταθεροποιημένα αποτελέσματα της επιστήμης, της τεχνολογίας και της εμπειρίας, και να αποσκοπούν σε βέλτιστο για την κοινότητα όφελος.
- 2 Σημαντικές κατηγορίες προτύπων είναι τα **εθνικά**, τα **περιφερειακά** (π.χ. ευρωπαϊκά) και τα **διεθνή** (παγκόσμια).
- 3 Τα περιφερειακά και τα διεθνή πρότυπα θεσπίζονται από αναγνωρισμένες **οργανώσεις τυποποίησης**, δηλαδή οργανισμούς στους οποίους **συμμετέχουν ως μέλη** εθνικοί οργανισμοί τυποποίησης και άλλοι εθνικοί οργανισμοί.

1.3 εθνικό πρότυπο (national standard): Πρότυπο που έχει υιοθετηθεί από εθνικό οργανισμό τυποποίησης και είναι διαθέσιμο στο κοινό.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ο εθνικός οργανισμός τυποποίησης της Ελλάδας είναι ο **Ελληνικός Οργανισμός Τυποποίησης (ΕΛΟΤ)**. Τα εθνικά πρότυπα της Ελλάδας είναι τα **Ελληνικά Πρότυπα (Πρότυπα ΕΛΟΤ)**.

1.4 περιφερειακό πρότυπο (regional standard): Πρότυπο που έχει υιοθετηθεί από περιφερειακή οργάνωση τυποποίησης ή από περιφερειακή οργάνωση με δραστηριότητες τυποποίησης και είναι διαθέσιμο στο κοινό.

1.5 διεθνές πρότυπο (international standard): Πρότυπο που έχει εγκριθεί από διεθνή οργάνωση τυποποίησης ή από διεθνή οργάνωση με δραστηριότητες τυποποίησης και είναι διαθέσιμο στο κοινό.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

- 1 Διεθνείς οργανώσεις τυποποίησης είναι ο **ISO**, η **IEC** και η **ITU**:

ISO (International Organization for Standardization):	Διεθνής Οργανισμός Τυποποίησης
IEC (International Electrotechnical Commission):	Διεθνής Ηλεκτροτεχνική Επιτροπή
ITU (International Telecommunications Union):	Διεθνής Ένωση Τηλεπικοινωνιών

- 2 Διεθνή πρότυπα είναι, αντίστοιχα, τα: **Διεθνή Πρότυπα ISO**, **Διεθνή Πρότυπα IEC**, **Συστάσεις ITU (ITU-T, ITU-R)**, καθώς επίσης και κοινά (σε δύο ή περισσότερες οργανώσεις τυποποίησης) πρότυπα όπως τα **Διεθνή Πρότυπα ISO/IEC**.

1.6 ευρωπαϊκό πρότυπο (european standard): Περιφερειακό Πρότυπο που έχει υιοθετηθεί από ευρωπαϊκή οργάνωση τυποποίησης.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

- 1 Οι Ευρωπαϊκές οργανώσεις τυποποίησης είναι η **CEN**¹⁾, η **CENELEC**²⁾ και το **ETSI**³⁾:

CEN (Comité Européen de Normalisation):	Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης
CENELEC (Comité Européen de Normalisation Electrotechnique):	Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης
ETSI (European Telecommunications Standards Institute):	Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Τηλεπικοινωνιακών Προτύπων.

- 2 Τα ευρωπαϊκά πρότυπα είναι τα:

EN (Europäische Norm - European Standard):	Ευρωπαϊκό Πρότυπο (των CEN/CENELEC)	και
ETS (European Telecommunication Standard)	Ευρωπαϊκό Τηλεπικοινωνιακό Πρότυπο (του ETSI).	

- 3: Υπό ευρείαν έννοια στα ευρωπαϊκά πρότυπα εντάσσονται και οι ακόλουθες κατηγορίες εγγράφων:

CEN/CENELEC

¹⁾ Μέλη της **CEN** είναι οι **εθνικοί οργανισμοί τυποποίησης** των **18 χωρών**: Αυστρίας, Βελγίου, Γαλλίας, Γερμανίας, Δανίας, Ελβετίας, Ελλάδας, Ηνωμένου Βασιλείου, Ιρλανδίας, Ισπανίας, Ιταλίας, Λουξεμβούργου, Νορβηγίας, Ολλανδίας, Πορτογαλίας, Σουηδίας και Φινλανδίας, δηλαδή όλων των χωρών της **ΕΕ** (Ευρωπαϊκής Ένωσης) και της **ΕΖΕΣ** (Ευρωπαϊκής Ζώνης, Ελεύθερων Συναλλαγών).

²⁾ Μέλη της **CENELEC** είναι οι **εθνικές ηλεκτροτεχνικές επιτροπές** των ίδιων **18 χωρών** με εκείνες της CEN.

³⁾ Μέλη του **ETSI** είναι **Τηλεπικοινωνιακές Διοικήσεις, Τηλεπικοινωνιακοί Οργανισμοί** και **άλλοι Οργανισμοί** των **18 χωρών** των **CEN/CENELEC** και επιπλέον των **12 χωρών**: Βουλγαρίας, Κροατίας, Κύπρου, Μάλτας, Ουγγαρίας, Πολωνίας, Ρουμανίας, Ρωσίας, Σλοβακίας, Σλοβενίας, Τουρκίας και Τσεχίας.

ENV (Europäische Norm für Versuchungsweise anwendung - European pre-standard): **Πειραματικό Ευρωπαϊκό Πρότυπο**

HD (Harmonization Document): **Έγγραφο Εναρμόνισης**

ETSI

I-ETS (Interim ETS): **Προσωρινό Ευρωπαϊκό Τηλεπικοινωνιακό Πρότυπο**

TBR (Technical Basis for Regulation): **Τεχνική Βάση Κανονισμού.**

4 Σύμφωνα με την **Οδηγία 83/189/ΕΟΚ** κάθε κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μετά την έκδοση ενός ευρωπαϊκού προτύπου **EN** ή **ETS**, οφείλει να αποσύρει κάθε εθνικό πρότυπό του που έρχεται σε αντίθεση με το ευρωπαϊκό και να μεταφέρει στην εθνική του τυποποίηση το ευρωπαϊκό. Για την Ελλάδα αυτό σημαίνει την έκδοση ενός ταυτάριθμου **ΕΛΟΤ EN** ή **ΕΛΟΤ ETS** που περιλαμβάνει αυτούσια την ελληνική μετάφραση του υπόψη ευρωπαϊκού προτύπου. Ανάλογη υποχρέωση προβλέπεται από την Οδηγία και για τους **τεχνικούς κανονισμούς**.

1.7 τεχνική προδιαγραφή (technical specification): Τυποποιητικό έγγραφο που καθορίζει **τεχνικές απαιτήσεις** τις οποίες πρέπει να ικανοποιεί ένα προϊόν, μια διεργασία ή μια υπηρεσία.

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ

1 Μια τεχνική προδιαγραφή θα πρέπει να δίνει, κατά περίπτωση, τις διαδικασίες μέσω των οποίων μπορεί να προσδιοριστεί αν η απαίτηση ικανοποιείται.

2 Μια τεχνική προδιαγραφή μπορεί να είναι **πρότυπο**, μέρος προτύπου ή ανεξάρτητη από πρότυπα.

1.8 κώδικας πρακτικής (code of practice): Τυποποιητικό έγγραφο που συνιστά πρακτικές ή διαδικασίες για το σχεδιασμό, την κατασκευή, την εγκατάσταση, τη συντήρηση ή τη χρησιμοποίηση εξοπλισμού, κατασκευών ή προϊόντων

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Ένας κώδικας πρακτικής μπορεί να είναι **πρότυπο**, μέρος προτύπου ή ανεξάρτητος από πρότυπα.

1.9 κανονισμός (regulation): Τυποποιητικό έγγραφο που περιέχει κανόνες υποχρεωτικού χαρακτήρα και έχει υιοθετηθεί από μια **Αρχή**.

1.10 τεχνικός κανονισμός (technical regulation): Κανονισμός που περιέχει **τεχνικές απαιτήσεις** είτε άμεσα είτε με παραπομπή σε ένα πρότυπο ή με ενσωμάτωση του περιεχομένου ενός **προτύπου**, ή μιας **τεχνικής προδιαγραφής**, ή ενός **κώδικα πρακτικής**

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1 Ένας τεχνικός κανονισμός μπορεί να συνοδεύεται από **τεχνικές οδηγίες** που σκιαγραφούν ορισμένα **μέσα με τα οποία εξασφαλίζεται συμμόρφωση** με τις **απαιτήσεις** του κανονισμού, δηλαδή διατάξεις που θεωρούνται ότι ικανοποιούν αυτές τις απαιτήσεις.

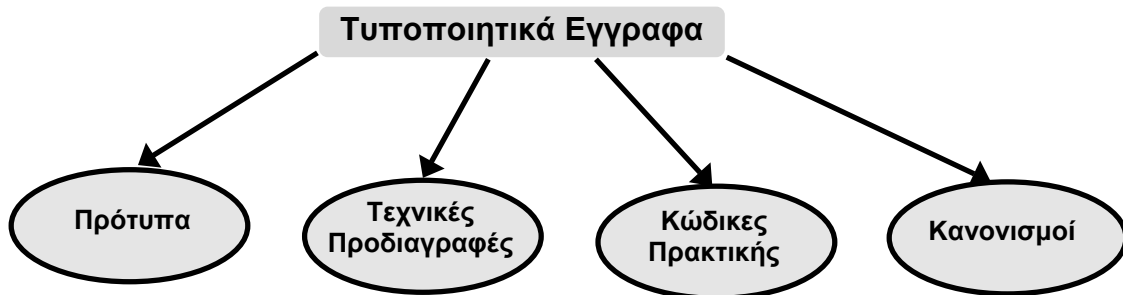
2 Ειδική κατηγορία τεχνικών κανονισμών είναι π.χ. οι **Κοινοί Τεχνικοί Κανονισμοί (CTR: Common Technical Regulations)** στον τομέα των Τηλεπικοινωνιών.

1.11 εναρμονισμένο πρότυπο (harmonized standard): Τεχνική προδιαγραφή (τεχνική βάση κανονισμού, ευρωπαϊκό πρότυπο, έγγραφο εναρμόνισης κτλ.) την οποία υιοθετεί μια **ευρωπαϊκή οργάνωση τυποποίησης** ακολουθώντας τις γενικές κατευθύνσεις για τη συνεργασία μεταξύ ευρωπαϊκών οργανώσεων τυποποίησης και Ευρωπαϊκής Επιτροπής (που υπογράφηκαν στις 13 Νοεμβρίου 1984), βάσει **εντολής τυποποίησης (mandate)** που της έχει χορηγηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σύμφωνα με την Οδηγία 83/189/ΕΟΚ και η ίδια την έχει επίσημα αποδεχθεί. (Ορισμός από τον "Οδηγό για την εφαρμογή των Οδηγιών κοινοτικής τεχνικής εναρμόνισης με βάση τις διατάξεις της νέας προσέγγισης και της σφαιρικής προσέγγισης" της Ευρωπαϊκής Επιτροπής).

ΣΗΜΕΙΩΣΕΙΣ:

1 Τα εναρμονισμένα πρότυπα δεν είναι ξεχωριστή κατηγορία ευρωπαϊκών προτύπων. Στις Οδηγίες “της νέας προσέγγισης” ο όρος αποτελεί νομικό χαρακτηρισμό εγγράφων υφισταμένων αυτοδικαίως στα πλαίσια της ευρωπαϊκής τυποποίησης.

2 Τα στοιχεία αναφοράς των εναρμονισμένων προτύπων δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

2 Βασικά χαρακτηριστικά του τυποποιητικού εγγράφου

Είναι φανερό ότι ο προεξάρχων χαρακτήρας στο **τυποποιητικό έγγραφο** (*normative document*, γαλλικό: *norme*=πρότυπο) είναι ο **χαρακτήρας προτύπου** (τύπου). Και πράγματι το έγγραφο αυτό αποτελεί **γενίκευση** της έννοιας του προτύπου, δεδομένου ότι **στο συγκεκριμένο πλαίσιο εφαρμογής** του στο έγγραφο αυτό διατυπώνονται **απαιτήσεις** για να τηρούνται **κανόνες** ή να ακολουθούνται **κατευθυντήριες οδηγίες** ή να εξασφαλίζεται η ύπαρξη συγκεκριμένων **χαρακτηριστικών**. Η ικανοποίηση των απαιτήσεων αυτών δεν είναι για όλες το ίδιο επιτακτική. Οι απαιτήσεις ενός τυποποιητικού εγγράφου μπορεί να είναι υποχρεωτικού χαρακτήρα ή όχι. Μπορεί να είναι τεχνικού ή μη τεχνικού χαρακτήρα.

Η **υποχρεωτικότητα** ή **μη** της εφαρμογής του τυποποιητικού εγγράφου ταυτίζεται με τον **κανονιστικό** ή **μη** χαρακτήρα του και αποτελεί την **ειδοποιό διαφορά** βάσει της οποίας τα **τυποποιητικά έγγραφα** διακρίνονται σε **κανονισμούς** (με την αυστηρότητα του παραπάνω ορισμού) και **μη κανονισμούς**. Η ονομασία “**κανονιστικό έγγραφο**” είναι άστοχη απόδοση του τυποποιητικού εγγράφου δεδομένου ότι προεξαγγέλλει την **υποχρεωτικότητά** του, ιδιότητα που δεν αληθεύει πάντοτε.

Με κλασικούς όρους, ένα **πρότυπο** είναι καταρχήν **προαιρετικό**. Η **συνεργασία** και η **συναίνεση**, όμως, με την οποία εκπονείται εγγυώνται τη γενική εφαρμογή του από όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Στην περίπτωση, όμως, που κάποιος **νομοθέτημα**, εθνικό ή κοινοτικό, **επιβάλλει** την εφαρμογή ενός προτύπου, τότε αυτό αμέσως αποκτά **κανονιστικό χαρακτήρα**, δηλαδή σύμφωνα με τον παραπάνω ορισμό καθίσταται **τεχνικός κανονισμός**. Ανάλογα συμβαίνουν και για μια **τεχνική προδιαγραφή** ή έναν **κώδικα πρακτικής**.

Τα **εναρμονισμένα πρότυπα** είναι κατά κανόνα **κανονιστικά έγγραφα** δεδομένου ότι η εφαρμογή τους επιβάλλεται από Κοινοτικές Οδηγίες (τις λεγόμενες **Οδηγίες της Νέας Προσέγγισης**).

Η **Νέα Προσέγγιση** είναι η **αλλαγή πορείας** στην πολιτική ενοποίησης της ΕΟΚ, που έγινε με την έκδοση της **Λευκής Βίβλου** (1985) και της **Ενιαίας Ευρωπαϊκής Πράξης** (1986), ύστερα από τη διαπίστωση πως **30 χρόνια** (1957-1986) εναρμονιστικών νομοθετικών προσπαθειών δεν είχαν οδηγήσει **ούτε στα μισά του δρόμου** την ευρωπαϊκή ενοποίηση. Εγκαταλείφθηκε λοιπόν ο προηγούμενος δυσκίνητος και χρονοβόρος μηχανισμός έκδοσης Οδηγιών τεχνικού περιεχομένου και αντικαταστάθηκε από τον πιο εύκαμπτο και ευέλικτο

μηχανισμό που βασίζεται **όχι στην αρχή της πλήρους εναρμόνισης** (όπως ήταν πριν) αλλά **στην αρχή της αμοιβαίας αναγνώρισης και της τεχνικής ισοδυναμίας**.

Σύμφωνα με την αρχή αυτή οι Οδηγίες πλέον είναι πλαισιακά κείμενα πολιτικής που καθορίζουν **ουσιώδεις απαιτήσεις** που αφορούν κυρίως **υγεία** και **ασφάλεια**, ανατίθεται δε στις **ευρωπαϊκές οργανώσεις τυποποίησης (CEN/CENELEC, ETSI)** η εκπόνηση εναρμονισμένων προτύπων (ή κοινών τεχνικών κανονισμών) η εφαρμογή των οποίων εγγυάται την ικανοποίηση των εν λόγω ουσιωδών απαιτήσεων. Στις περιπτώσεις που δεν υπάρχουν ακόμα εναρμονισμένα πρότυπα τα διάφορα εθνικά πρότυπα ή εθνικοί τεχνικοί κανονισμοί θεωρούνται **ισοδύναμα και αναγνωρίζονται αμοιβαία** εφόσον παραμεριστούν οι ιστορικές διαφορές τους και τα κείμενα αυτά περιοριστούν στην ικανοποίηση των ουσιωδών απαιτήσεων.

Στο σημερινό Ευρωπαϊκό περιβάλλον, λοιπόν, το **τυποποιητικό έγγραφο** έχει αποκτήσει εξαιρετικά μεγάλη σημασία. Αποτελεί ουσιαστικά το **μοχλό** και την **πεμπτούσια** της εναρμόνισης για την Ευρωπαϊκή ενοποίηση, ενώ την **κινητήρια δύναμη** παρέχουν τα **νομοθετήματα του Συμβουλίου** και της **Ευρωπαϊκής Επιτροπής** η οποία σε πολλές περιπτώσεις ενισχύει την προσπάθεια και με χρηματοδότηση ειδικών **εντολών τυποποίησης**.

Όπως προκύπτει από τα παραπάνω, από τη σκοπιά της ευρωπαϊκής εναρμόνισης, υπάρχουν δύο κατηγορίες τυποποιητικών εγγράφων: το **άμεσα εναρμονιστικό** και το **έμμεσα εναρμονιστικό**. Στην πρώτη κατηγορία ανήκουν τα τυποποιητικά έγγραφα **Ευρωπαϊκής εμβέλειας (EN, ETS)**, εναρμονισμένα πρότυπα, κοινοί τεχνικοί κανονισμοί) που η μεταφορά τους σε εθνικό επίπεδο, είναι **υποχρεωτική, χωρίς την παραμικρή μετατροπή**. Στη δεύτερη κατηγορία ανήκουν τα τυποποιητικά έγγραφα **εθνικής εμβέλειας** (εθνικά πρότυπα, εθνικοί τεχνικοί κανονισμοί) κάθε Κράτους Μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης τα οποία οφείλουν να είναι τέτοια ώστε να μη δημιουργούν τεχνικά εμπόδια στη διακίνηση προϊόντων και υπηρεσιών μέσα στην **ΕΕ**. Αυτό σημαίνει περιορισμό των εγγράφων αυτών στις **ουσιώδεις απαιτήσεις** και κοινοποίησή τους **σε μορφή Σχεδίου** τόσο στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όσο και σ' όλα τα άλλα Κράτη Μέλη με τις διαδικασίες της **Οδηγίας 83/189/ΕΟΚ** για να δοθεί η ευκαιρία λήψης **διορθωτικών μέτρων** πριν τα έγγραφα αυτά πάρουν την οριστική μορφή τους.

3 Μετάφραση του τυποποιητικού εγγράφου

Για την Ελλάδα, και οι δύο προαναφερόμενες κατηγορίες τυποποιητικού εγγράφου χρειάζονται **μετάφραση στην ελληνική γλώσσα**. Αφενός για να γίνει κατανοητό το τεχνικό περιεχόμενό τους από τον καθένα που θα χρειαστεί να τα εφαρμόσει ή να τα μελετήσει και αξιολογήσει και αφετέρου γιατί για την Ελληνική Νομοθεσία όλα τα κείμενα αναφοράς/εφαρμογής απαιτείται να είναι στην **Ελληνική γλώσσα**.

Τα **άμεσα εναρμονιστικά** τυποποιητικά έγγραφα είτε είναι γραμμένα από την αρχή μόνο σε μία γλώσσα και μάλιστα την **Αγγλική** (όπως π.χ. τα **ETS**), είτε εκδίδονται ταυτόχρονα σε τρεις γλώσσες: **Αγγλική, Γαλλική** και **Γερμανική** (π.χ. τα **EN**) ως τρία ισοδύναμα κείμενα. Και στις δύο περιπτώσεις οι χώρες που θέλουν τα έγγραφα αυτά σε άλλες γλώσσες φροντίζουν οι ίδιες για τη μετάφρασή τους. Η μετάφραση ενός τέτοιου κειμένου για να θεωρηθεί ισοδύναμη με το πρωτότυπο κείμενο πρέπει να **εγκριθεί** - για τα περισσότερα δε και να **εκδοθεί** - από τον αντίστοιχο **Οργανισμό Τυποποίησης** της ενδιαφερόμενης χώρας.

Τα **έμμεσα εναρμονιστικά** τυποποιητικά έγγραφα (Σχέδια που διαβιβάζονται με τις διαδικασίες της Οδηγίας 83/189/ΕΟΚ) είναι γραμμένα από την αρχή σε γλώσσα που μιλιέται στη χώρα που τα εκδίδει, ενδεχομένως **και** σε μια από τις γλώσσες **Αγγλική, Γαλλική** και

Γερμανική. Η μετάφραση ενός τέτοιου κειμένου δεν έχει επίσημο χαρακτήρα και δεν απαιτεί την έγκριση από κάποια Αρχή για να θεωρηθεί ισοδύναμη με το πρωτότυπο κείμενο, παίζει όμως βασικότατο ρόλο προκειμένου να **κατανοηθούν πλήρως** από την ελληνική πλευρά (Διοίκηση, Βιομηχανία, Εμπόριο, Επιστήμη, Χρήστες) **οι απαιτήσεις και όροι που επιβάλλουν κανονιστικά** τα άλλα Κράτη Μέλη στην επικράτειά τους με ενδεχόμενες επιπτώσεις στην Ελλάδα.

Βασική απαίτηση των μεταφράσεων όλων των τυποποιητικών εγγράφων είναι η εξασφάλιση της **τεχνικής ταυτοσημίας**. Οπουδήποτε μέσα στην **ΕΕ** το τυποποιητικό έγγραφο πρέπει να **“λέει ακριβώς τα ίδια πράγματα”** και - όταν εφαρμόζεται - να εφαρμόζεται **ακριβώς με τον ίδιο τρόπο**. Ο τρόπος, δηλαδή, με τον οποίο διατυπώνονται οι **απαιτήσεις**, στις διάφορες αποδόσεις του εγγράφου αυτού, πρέπει να είναι ισοδύναμος και η **γλωσσική διαφορότητα** πρέπει να μη δημιουργεί ούτε την παραμικρή **τεχνική διαφορότητα**. Η απαίτηση αυτή περιορίζει την ελευθερία του μεταφραστή μέσα σε όρια που πρέπει να τηρηθούν.

Υπάρχουν δύο **βασικοί παράγοντες** του τυποποιητικού εγγράφου που πρέπει - κατά τη μετάφραση - να προσεχθούν ιδιαίτερα για να εξασφαλιστεί η **τεχνική ταυτοσημία** της μετάφρασης με το πρωτότυπο:

- η **γενική τυποποιητική ορολογία και φρασεολογία** και
- η **ειδική (τεχνική) ορολογία**.

Ο πρώτος παράγοντας αντιμετωπίστηκε, αρκετά ενωρίς, από τις **CEN/CENELEC**, που εκδίδουν τα Ευρωπαϊκά Πρότυπα στις τρεις γλώσσες: **Αγγλική, Γαλλική και Γερμανική**, με τη διατύπωση κανόνων (**PNE Rules**) για τη σύνταξη και παρουσίαση των εγγράφων αυτών και καθιέρωση - και απαρέγκλιτη τήρηση - **ισοδυναμιών ορολογίας και φρασεολογίας** για τις τρεις γλώσσες. Εναν Πίνακα με τέτοιες ισοδυναμίες δίνουμε εδώ ως Παράρτημα Α. Στις αντιστοιχίες αυτές έχουμε προσθέσει και μια **ελληνική στήλη** με τους ισοδύναμους όρους και φράσεις που - όπως προκύπτει από την εμπειρία μας - έχει υιοθετήσει και εφαρμόζει ο **ΕΛΟΤ**. Στους **PNE Rules** έχει προσαρμοστεί και το **ETSI**.

Διαβάζοντας τον Πίνακα του Παραρτήματος Α μπορεί κανένας να έχει ερωτηματικά ή αντιρρήσεις τα **οποία μόνο με επί της ουσίας μελέτη και συζήτηση με τους αρμόδιους της Τυποποίησης** μπορούν να αρθούν. Ο Πίνακας αυτός μπορεί να τροποποιηθεί αλλά μόνο από τους εμπλεκόμενους δηλαδή **CEN, CENELEC, ETSI και ΕΛΟΤ**, σε ό,τι αφορά τον καθέναν από αυτούς. Το γεγονός που πρέπει να τονιστεί είναι ότι **η εκάστοτε ισχύουσα έκδοση του Πίνακα αυτού πρέπει να τηρείται απαρέγκλιτα από το μεταφραστή**. Επισημαίνουμε εδώ ότι ο Πίνακας αυτός και άλλοι ανάλογοι πρέπει να δημοσιευτεί επίσημα από τον ΕΛΟΤ, με σαφή προσδιορισμό του πεδίου εφαρμογής του, ώστε να είναι διαθέσιμος και εφαρμόσιμος από κάθε μεταφραστή.

Για να επισημανθεί η σημασία των αντιστοιχιών του παραπάνω Πίνακα δίνουμε εδώ ένα επιλεγμένο απόσπασμά του, κάνοντας να “γειτονέψουν” μερικοί όροι:

- adoption	adoption	Übernahme	υιοθέτηση
- approval	approbation	Annahme	έγκριση
- date of ratification	date de ratification	Datum der Ratifizierung	ημερομηνία επικύρωσης
- endorsement notice	notice d'entérinement	Anerkennungsnotiz	σημείωση επικύρωσης
- implementation dates	dates de mise en application	Übernahme(daten)	ημερομηνίες θέσης σε εφαρμογή, ημερομηνίες εθνικής μεταφοράς
- Unique Acceptance Procedure (UAP)	Procédure d'Acceptation Unique	Einstufiges Annahmeverfahren	Μονοσταδιακή Διαδικασία Αποδοχής

ΣΗΜΕΙΩΣΗ: Η εμφάνιση **συνώνυμων αποδόσεων** στην **ελληνική στήλη** σημαίνει ότι χρειάζεται ακόμα παραπέρα μελέτη και σε όποιες περιπτώσεις θα παραμείνουν δύο ή περισσότερες αποδόσεις θα πρέπει ο ΕΛΟΤ να διευκρινίσει πότε θα εφαρμόζεται η καθεμιά.

Εκτός από τις προαναφερόμενες αντιστοιχίες γενικής τυποποιητικής ορολογίας οι PNE Rules καθορίζουν και τον τρόπο με τον οποίο προδιαγράφονται, στα τυποποιητικά έγγραφα, τα **τυποποιητικά στοιχεία** (*normative elements*) σε αντιδιαστολή με τα **πληροφοριακά στοιχεία** (*informative elements*). Και αποκτά ιδιαίτερη σημασία εδώ, η **φρασεολογία** με την οποία διατυπώνεται ένα τυποποιητικό στοιχείο, δεδομένου ότι τα στοιχεία αυτά δεν έχουν **όλα** τον ίδιο **βαθμό επίταξης** ή **επίτασης**. Στη διατύπωση ενός τέτοιου στοιχείου, γενικά, γίνεται χρήση συγκεκριμένου τύπου κάποιου **ρήματος** (που προσδιορίζει τη σχετική **ενέργεια**) με την “επιστράτευση” κάποιου **βοηθητικού ρήματος** στο οποίο εμπεριέχεται η πληροφορία **“σε ποιο βαθμό η σχετική ενέργεια είναι απαιτητή ή επιτρεπτή”**. Σύμφωνα με το Εγχειρίδιο του ETSI: “Οδηγός για την εφαρμογή των PNE Rules στη σύνταξη και παρουσίαση των Προτύπων του ETSI” (1990) ένα **τυποποιητικό στοιχείο** έχει τη μορφή **απαίτησης** (*requirement*), **σύστασης** (*recommendation*), **άδειας/επιτρεπτότητας** (*permission*) ή **δυνατότητας/ικανότητας** (*possibility*) και διατυπώνεται, στα Αγγλικά, με τα συγκεκριμένα **βοηθητικά ρήματα**, αντίστοιχα: **shall-shall not, should-should not, may-need not** και **can-cannot**. Ταυτόχρονα, δίνονται και εκφράσεις ισοδύναμες με τα ρήματα αυτά για να βοηθηθούν στην επιλογή αντίστοιχων ρημάτων ή ρηματικών εκφράσεων οι υπόλοιπες γλώσσες. Στο Παράρτημα Β τούτης της εργασίας κάνουμε ανάλυση των παραπάνω και προτείνουμε αντίστοιχες ρηματικές εκφράσεις της **Ελληνικής**, καλύπτοντας όμως και τις άλλες (**τις κοινές**) χρήσεις των ρημάτων αυτών που **πρέπει να διακρίνονται από τις τυποποιητικές** δεδομένου ότι δεν έχουν θέση στα τυποποιητικά στοιχεία, αλλά μόνο στα πληροφοριακά στοιχεία, του τυποποιητικού εγγράφου. Συνοπτικά, η τυποποιητική απόδοση των ρημάτων αυτών που, κατά κανόνα, χρησιμοποιείται από τον ΕΛΟΤ είναι:

1) απαίτηση:	shall... shall not...	πρέπει να... δεν πρέπει να... πρέπει να μη(v)...
2) σύσταση	should... should not...	θα πρέπει να... δεν θα πρέπει να... θα πρέπει να μη(v)...
3) άδεια/επιτρεπτότητα	(he, she, it) may... (they) may... need not...	επιτρέπεται να... μπορεί να... επιτρέπεται να... μπορούν να... δεν χρειάζεται (να)... δεν είναι ανάγκη να...
4) δυνατότητα/ικανότητα	(he, she, it) can... (they) can... (he, she, it) cannot... (they) cannot...	μπορεί να... μπορούν να... δεν μπορεί να... δεν μπορούν να...

Ετσι, η πρόταση (**απαίτηση**): “The measuring distance **shall be 1,0 m**” που κατά τους PNE Rules ισοδυναμεί με τις: “The measuring distance **is to be 1,0 m**”
“The measuring distance **is required to be 1,0 m**”
“The measuring distance **has to be 1,0 m**”
“**Only a 1,0 m** measuring distance **is permitted**”
“**It is necessary** that the measuring distance **be 1,0 m**”
“**A 1,0 m** measuring distance **is necessary**”

μεταφράζεται ελληνικά ως:

Η μετρητική απόσταση πρέπει να είναι 1,0 m,

και σημαίνει ότι “δεν είναι επιτρεπτή καμιά άλλη τιμή της μετρητικής απόστασης εκτός από την τιμή 1 m”.

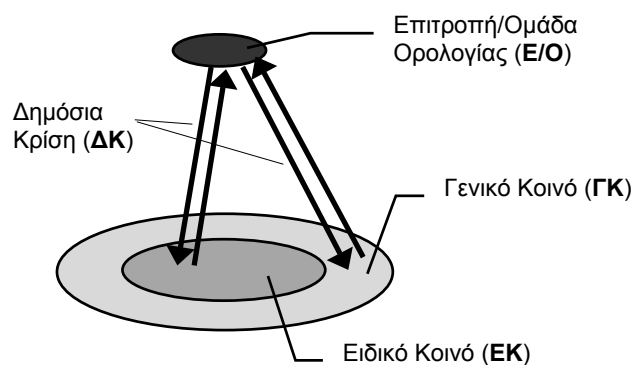
Ο δεύτερος βασικός παράγοντας της μετάφρασης του τυποποιητικού εγγράφου, η **ειδική (τεχνική) ορολογία**, αποτελεί τον κρίσιμο παράγοντα από τον οποίο εξαρτάται η ορθότητα των διαλαμβανόμενων **ως προς την ουσία του θέματος** και όχι ως προς τη γενική παρουσίασή του. Για να είναι “εντός θέματος” η μετάφραση πρέπει ο μεταφραστής να χρησιμοποιήσει την **ειδική ορολογία** του συγκεκριμένου πεδίου. Την ορολογία αυτή θα την αναζητήσει σε ειδικές Βάσεις Ορολογίας ή σε άλλα **ειδικά βοηθήματα** (Λεξικά, Γλωσσάρια, Πρότυπα, Βιβλία) που έχουν εκδοθεί από αρμόδιους **ειδικούς φορείς ή όργανα**, από εκδότες ή - εν ανάγκη - και από μεμονωμένους επιστήμονες και κυκλοφορούν στο εμπόριο. Τίθεται εδώ ένα ερώτημα για το κύρος των βοηθημάτων αυτών. Ας σταθούμε λίγο σ’ αυτό.

Σήμερα, που πλησιάζει στο κλείσιμό του ένας αιώνας λειτουργίας των **αρχών, κανόνων και διαδικασιών της Τυποποίησης**, δεν ευδοκιμεί πια η **ατομοκεντρική δομή** στην εκπόνηση ορολογίας. Έχει προωθηθεί και στην Ελλάδα αρκετά, εφαρμόζεται και γίνονται σοβαρές προσπάθειες για την παραπέρα ανάπτυξη της, η **συλλογική (επιτροποκεντρική) δομή** η οποία βασίστηκε στη λειτουργία και εμπειρία ορισμένων Επιτροπών/Ομάδων κυρίως του **ΕΛΟΤ** και κορυφαία έκφραση της οποίας είναι η **ΕΛΕΤΟ** (Ελληνική Εταιρεία Ορολογίας), η παρουσίαση της οποίας θα γίνει σε άλλη ομιλία τούτου του Συνεδρίου.

Επιτροποκεντρική δομή για την εκπόνηση και καθιέρωση ειδικής ορολογίας

Στάδια:

- Σύνταξη Προσχεδίου (Ε/Ο)
- Εκπόνηση Σχεδίου (Ε/Ο)
- Δημόσια Κρίση-(ΕΚ, ΓΚ,)
- Τελική Απόδοση (Ε/Ο)
- Προώθηση για εφαρμογή (Ε/Ο)

Στο σχήμα σκιαγραφείται η δομή αυτή και παρατίθενται τα στάδια που ακολουθούνται για την εκπόνηση και καθιέρωση ορολογίας.

Επανερχόμενοι στο ερώτημα σχετικά με το **κύρος** των κυκλοφορούντων λεξικών, γλωσσαρίων, κτλ. προτείνουμε την ακόλουθη αξιολόγηση:

1. Ειδικά Λεξικά ή Λεξιλόγια Όρων Επιτροπών/Ομάδων της **ΕΛΕΤΟ**
2. Ειδικά Λεξικά ή Λεξιλόγια Όρων Επιτροπών/Ομάδων του **ΕΛΟΤ**
3. Ειδικά Λεξικά ή Λεξιλόγια Όρων των Μεταφραστικών Υπηρεσιών της ΕΕ (όπως η Τράπεζα όρων Eurodicautom)
4. Ειδικά Λεξικά ή Λεξιλόγια Όρων Επιτροπών/Ομάδων άλλων φορέων
5. Ειδικά Λεξικά ή Λεξιλόγια Όρων Εκδοτικών Οίκων
6. Ειδικά Λεξικά, Λεξιλόγια Όρων ή Βιβλία μεμονωμένων συγγραφέων
7. Γενικά Λεξικά.

Το υπό μετάφραση **τυποποιητικό έγγραφο**, όμως, αφορά συχνά θέματα **της τελευταίας λέξης** (state of the art) **του αντίστοιχου τομέα** για τα οποία δεν έχει εκπονηθεί ακόμα η αντίστοιχη ελληνική ορολογία. **Αυτό ακριβώς** είναι το σοβαρότερο πρόβλημα σχετικά με την ειδική ορολογία. Εκείνη ακριβώς την ανάγκη πρέπει να μπορεί να την καλύψει η **ΕΛΕΤΟ με τα συλλογικά όργανά της**, σε κάποιο βαθμό και ο **ΕΛΟΤ**, στην ιδανική περίπτωση δε **η συνεργασία αυτών των δύο φορέων μαζί και με οποιονδήποτε άλλο συλλογικό φορέα ή όργανο που θα ήθελε να συσπειρωθεί κοντά τους**.

Ο μεταφραστής δεν πρέπει να μείνει αβοήθητος και *κάτω από την οποιαδήποτε πίεση* (του χρόνου ή άλλου είδους πίεση) να καταφεύγει σε ανορθόδοξες λύσεις, να “κολυμπάει σε άγνωστα και βαθειά νερά” αποτολμώντας να **δημιουργήσει ο ίδιος ειδική ορολογία σε έναν τομέα** που δεν κατέχει.

Η **ΕΛΕΤΟ** έχει κάμει γνωστά τα συλλογικά όργανά της, έχει διακηρύξει και καλέσει σε συναγερμό κάθε ενδιαφερόμενο για το παρόν και το μέλλον της Ελληνικής γλώσσας. Στέκεται δίπλα στο μεταφραστή. Στα πλαίσια των σημερινών δυνάμεων της προσπαθεί να δώσει απαντήσεις. Συλλογικά μέλης της όπως η **ΜΟΤΟ** (Τηλεπικοινωνίες), η Ομάδα **ΕΛΟΤ/ΤΕ48/ΟΕ1** (Πληροφορική), η Ομάδα **ΙΑΤΡΟΤΕΚ** (Ιατρική) κ.ά. έχουν εκπονήσει **έργα** που έχουν δει το φως της δημοσιότητας και έχουν “αισθανθεί” τή χαρά της εφαρμογής. Η προσπάθεια δεν έχει σταματήσει αλλά συνεχίζεται με αμείωτο ενδιαφέρον. Εκείνο που χρειάζεται κυρίως είναι η δραστηριοποίηση και άλλων τομέων.

4 Συμπεράσματα και Προτάσεις

Κλείνοντας ένα θέμα, που θα χρειαζόταν πολύ χρόνο για να αναλυθεί και να συζητηθεί διεξοδικά, συνοψίζουμε και επισημαίνουμε:

Τα **τυποποιητικά έγγραφα** έχουν ιδιαίτερη Ευρωπαϊκή σημασία. Μέσα από αυτά περνά η Ευρωπαϊκή τεχνική ενοποίηση, δεδομένου ότι περιέχουν τις τεχνικές υποχρεώσεις, κατά τομέα, η συνεπής εφαρμογή των οποίων εξασφαλίζει την Ευρωπαϊκή τεχνική εναρμόνιση. Η επιτυχής μετάφρασή τους στα ελληνικά συμβάλλει στην κατανόηση και αξιολόγηση των απαιτήσεων διευκολύνοντας την εφαρμογή τους. Είναι εξαιρετικής σημασίας η βοήθεια που παρέχεται από την ελληνική έκδοση των εγγράφων αυτών στην Ελληνική Διοίκηση και στους καθ' ύλην αρμόδιους Ελληνικούς Οργανισμούς και φορείς. Από τα κείμενα των εγγράφων αυτών **απορρέουν** ή στα κείμενα αυτά **βασίζονται** άλλα σχετικά Ελληνικά κείμενα **Τεχνικών Προδιαγραφών, Περιγραφών, Εγχειριδίων και Οδηγιών για υπηρεσίες και προϊόντα** σε κάθε πτυχή της τεχνικής εναρμόνισης.

Κατά τη γνώμη μας, οι **αρχές** και **κανόνες** που πρέπει να τηρούνται κατά τη μετάφραση των εγγράφων αυτών πρέπει να **συγκεντρωθούν, να εκδοθούν και να γίνουν ευρύτερα γνωστά** τόσο στο μεταφραστικό κόσμο όσο και στο ειδικό αναγνωστικό κοινό στο οποίο απευθύνονται τα έγγραφα αυτά. Το έργο αυτό θα μπορούσε να γίνει με ευθύνη του **ΕΛΟΤ**.

Παράλληλα η παραπέρα δραστηριοποίηση των “ανθρώπων της Ορολογίας” πρέπει να εξασφαλίσει γρηγορότερη ανάπτυξη **Ειδικών Ορολογιών** σε όλους τους τομείς ενδιαφέροντος. Χωρίς τους αντίστοιχους Ελληνικούς ειδικούς όρους είναι ουσιαστικά αδύνατη η μετάφραση. Εδώ έχει να κάμει πολύ και σοβαρό έργο η **ΕΛΕΤΟ**.

Τελευταία, αλλά ίσως μεγαλύτερης σημασίας από οτιδήποτε άλλο, πρέπει να τονιστεί η τεράστια ώθηση της **Ελληνικής Γλώσσας** στην κάλυψη σύγχρονων αναγκών σε όλους τους τομείς, μέσα από τη σωστή και εμπειριστατωμένη μετάφραση των τυποποιητικών εγγράφων. Κλείνουμε λοιπόν με την ακόλουθη **Δήλωση και Εκκλήση**:

Πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι οι άνθρωποι της Μετάφρασης πλάι-πλάι με τους ανθρώπους της Ορολογίας βρίσκονται αυτή τη στιγμή στην πρώτη γραμμή άμυνας για την επιβίωση της Ελληνικής Γλώσσας με όραμα και στόχο τη σύγχρονη ανάπτυξή της. Δεν αρκεί όμως η άμυνα. Χρειάζεται πολύς δρόμος και κόπος για να ανακοπεί πλήρως η πορεία υποβάθμισης για τη Γλώσσα μας και να πραγματοποιηθεί το όραμα. Πρέπει να μετατραπεί η γραμμή άμυνας σε μέτωπο επίθεσης. Η ΕΛΕΤΟ είναι εδώ. Ο ΕΛΟΤ είναι εδώ. Οι συλλογικοί φορείς των Μεταφραστών και Διερμηνέων είναι εδώ. Οι μεταφραστικές

Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι εδώ. *Η Ακαδημία είναι εκεί. Το Ελληνικό Κράτος είναι εκεί. Κάποια στιγμή πρέπει όλοι να βρεθούν στο ίδιο μέρος, στο ίδιο τραπέζι. ΟΧΙ “στρογγυλό” ή άλλου σχήματος “συνεδριακό” τραπέζι. Σε ένα τραπέζι εργασίας όπου θα τεθούν οι βάσεις ενός συνολικού εθνικού γλωσσικού σχεδιασμού και να ξεκινήσει αμέσως η υλοποίησή του. Χρεάζονται όλοι και μπορούν.*

Βιβλιογραφία

1. **EN 45020:1993** "Γενικοί όροι και ορισμοί που αφορούν την τυποποίηση και συναφείς δραστηριότητες (ISO/IEC Guide 2:1991)".
2. **Οδηγία 83/189/ΕΟΚ** του Συμβουλίου με την οποία προβλέπεται διαδικασία ενημέρωσης στον τομέα των προτύπων και τεχνικών κανονισμών όπως τροποποιήθηκε με την Οδηγία 88/182/ΕΟΚ και με την Οδηγία 94/10/ΕΚ.
3. **Προεδρικό Διάταγμα 206/26.5.87**: "Καθιέρωση διαδικασίας πληροφόρησης στον τομέα των προτύπων και τεχνικών κανονισμών σε συμμόρφωση με την Οδηγία 83/189/ΕΟΚ της 28.3.1983 του Συμβουλίου των ΕΚ" όπως τροποποιήθηκε με το ΠΔ 229/88.
4. **COM(85) 310 Τελικό**: "Λευκή Βίβλος για την ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς".
5. "Οδηγός για την εφαρμογή των Οδηγιών κοινοτικής τεχνικής εναρμόνισης που εκπονούνται με βάση τις διατάξεις της νέας προσέγγισης και τις σφαιρικής προσέγγισης", Ευρωπαϊκή Επιτροπή, 1994.
6. **CEN/CENELEC**: "Εσωτερικοί Κανονισμοί - IR, Μέρος 3: Κανόνες σύνταξης και παρουσίασης των Ευρωπαϊκών Προτύπων (PNE Rules), 1991.
7. **CEN/CENELEC**: "Βιβλίο Παραδειγμάτων για το Μέρος 3 (PNE Rules) των Εσωτερικών Κανονισμών των CEN/CENELEC", 1991.
8. **ETSI Handbook**: "Οδηγός για την εφαρμογή των PNE Rules στη σύνταξη και παρουσίαση των Προτύπων του ETSI, ETSI, 1990.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑ ΒΑΣΙΚΩΝ ΟΡΩΝ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΠΡΟΤΥΠΩΝ (PNE-Rules: Κανόνες Παρουσίασης των Ευρωπαϊκών Προτύπων)

	Αγγλικός Ορος	Γαλλικός Ορος	Γερμανικός Ορος	Ελληνικός Ορος
	A-deviation	divergence A	A-Abweichung	απόκλιση Α
	adoption	adoption	Übernahme	υιοθέτηση
	affiliate	affilié	angegliederles nationales Komitee	αντεπιστέλλον μέλος
	amendment (A)	amendement	Änderung	τροποποίηση
	annex	annexe	anhang	παράρτημα
	application guide	guide d'application	Anwendungsregel	οδηγία εφαρμογής
	approval	approbation	Annahme	έγκριση
	approve	approuver	annehmen	εγκρίνω
	Associated Body (ASB)	Organisme Associé	Assoziierte Organisation	συνεργαζόμενος οργανισμός
	basic standard	norme fondamentale	Gryndnorm	βασικό πρότυπο
	bibliography	bibliographie	Literatyrhinweise	βιβλιογραφία
	blank page	page blanche	Leerseite	κενή σελίδα
	Central Secretariat (CS)	Secretariat Central	Zentralsekretariat	Κεντρική Γραμματεία
	certification body	organisme de certification	Zertifizierungsstelle	φορέας πιστοποίησης
	clause	article	Abschnitt	κεφάλαιο
	Comité de Lecture (CDL)	Comité de Lecture	Normenprüfstelle	Επιτροπή Γλωσσικής Επιμέλειας
	common modification (cm)	modification commune	gemeinsame Abänderung	κοινή τροποποίηση
	conflicting standard	norme conflictuelle	entgegenstehende Norm	αντιπθέμενο πρότυπο
	consolidated text	texte consolidé	konsolidierter Text	ενοποιημένο κείμενο
	Contents	Sommaire	Inhalt	Περιεχόμενα
	corrigendum	corrigendum	Corrigendum	διόρθωση, παράρταμα
	date of announcement (doa)	date d'annonce	Datum der Ankündigung	ημερομηνία αναγγελίας
	date of availability (dav)	date de disponibilité	Datum der Verfügbarkeit	ημερομηνία διαθεσιμότητας
	date of publication (dop)	date de publication	Datum der Veröffentlichung	ημερομηνία δημοσίευσης
	date of ratification (dor)	date de ratification	Datum der Ratifizierung	ημερομηνία επικύρωσης
	date of withdrawal (dow)	date de retrait	Datum der Zurückziehung	ημερομηνία απόσυρσης
	descriptors	descripteurs	Deskriptoren	περιγραφείς
	directive	directive	Richtlinie	οδηγία
	draft... (pr...)	projet de-Entwurf	σχέδιο ...
	editing committee	comité de rédaction	Redaktionskomitee	εκδοτική επιτροπή
	editorial	rédaetionnel	redaktionell	εκδοτικός
	endorsement notice	notice d'entérinement	Anerkennungsnotiz	γνωστοποίηση επικύρωσης
	enquiry	enquête	Umfrage	δημόσια κρίση
	European Prestandard (ENV)	prénorme européenne	Europäische Vornorm	Πειραματικό Ευρωπαϊκό Πρότυπο
	European Standard (EN)	norme européenne	Europäische Norm	Ευρωπαϊκό Πρότυπο
	figure	figure	Bild	σχήμα
	foreword	avant-propos	Vorwort	πρόλογος
	formal vote	vote formel	formelle Abstimmung	επίσημη ψηφοφορία

	Αγγλικός Ορος	Γαλλικός Ορος	Γερμανικός Ορος	Ελληνικός Ορος
	Harmonization Document (HD)	document d'harmonisation	Harmonisierungsdokume	Εγγραφο Εναρμόνισης
	implementation dates	dates de mise en application	Übernahme(daten)	ημερομηνίες θέσης σε εφαρμογή, ημερομηνίες εθνικής μεταφοράς
	informative	informatif	informativ	πληροφοριακός
	Internal Regulations (IR)	Règlement Intérieur (RI)	Geschäftsordnung (GO)	Εσωτερικοί Κανονισμοί
	international classification for standards (ICS)	classification internationale pour les normes	internationale Normenklassifikation	διεθνής ταξινόμηση για πρότυπα
	International Standard (IS)	norme internationale	Internationale Norm	Διεθνές Πρότυπο
	interpretation sheet	feuille d'interprétation	Auslegungsblatt	φύλλο διερμίνευσης
	introduction	introduction	Einleitung	εισαγωγή
	Joint Technical Committee (JTC)	Comité Technique Commun	Gemeinsames Technisches Komitee	Κοινή Τεχνική Επιτροπή
	Joint Working Group (JWG)	Groupe de Travail Commun	Gemeinsame Arbeitsgruppe	Κοινή Ομάδα Εργασίας
	modification common	modification commune	Abänderung gemeinsame	κοινή τροποποίηση
	modified (mod)	modifié	modifiziert	τροποποιημένος
	national(electrotechnical) committee (NC)	comité(électrotechnique) national	nationales (elektrotechnisches) Komitee	εθνική (ηλεκτροτεχνική) επιτροπή
	national standard (NS)	norme nationale	nationale Norm	εθνικό πρότυπο
	normative	normatif	normativ	τυποποιητικός
	normative reference	référence normative	normative Verweisung	τυποποιητική παραπομπή
	note	note	Aanmerkung	σημείωση
	official language versions	versions dans les langues officielles	offizielle Sprachfassungen	εκδόσεις στις επίσημες γλώσσες
	paragraph	alinéa	Absatz	παράγραφος, εδάφιο, χωρίο
	Part	partie	Teil	Μέρος
	preface	préface	Einführung	προοίμιο
	Primary Questionnaire (PQ)	questionnaire préliminaire	Erstfragebogen	Προκαταρκτικό Ερωτηματολόγιο
	questionnaire procedure	procédure du questionnaire	Fragebogenverfahren	διαδικασία ερωτηματολογίου
	reference document (RD)	document de référence	Referenzdokument]	έγγραφο αναφοράς
	Report(CEN/CENELEC)	rapport (CEN/CENELEC)	Bericht (CEN/CENELEC)	Εκθεση (CEN/CENELEC)
	requirement	prescription	Anforderung	απαίτηση
	scope (of a standard)	domaine d'application (d'une norme)	Anwendungsbereich (einer Norm)	πεδίο εφαρμογής, αντικείμενο (πρωτύπου)
	section	section	Hauptabschnitt	τμήμα
	special national conditions	conditions nationales particulières	besondere nationale Bedingungen	ειδικές εθνικές συνθήκες
	standards body	organisme de normalisation	Normungsinstitut	οργανισμός τυποποίησης
	subclause	paragraphe	Unterabschnitt	παράγραφος
	Subcommittee (SC)	Sous-Comité	Unterkomitee	Υποεπιτροπή
	Supersedes ...	Remplace ...	Ersatz für ...	αντικαθιστά ...
	superseding note	mention de remplacement	Ersatzermenk	σημείωση αντικατάστασης
	table	tableau	Tabelle	πίνακας
	Task Force (TF)	Task Force	Task Force	Ομάδα Ειδικού Εργου

	Αγγλικός Όρος	Γαλλικός Όρος	Γερμανικός Όρος	Ελληνικός Όρος
	Technical Board (BT)	Bureau Technique	Technisches Buero	Τεχνικό Συμβούλιο
	technical body	organe technique	technisches Gremium	Τεχνικό όργανο
	Technical Committee (TC)	Comité Technique	Technisches Komitee	Τεχνική Επιτροπή
	test method	méthode d'essai	Prüfverfahren	μέθοδος δοκιμής
	test report	rapport d'essai	Prüfbericht	έκθεση δοκιμής
	Unique Acceptance Procedure (UAP)	Procédure d'Acceptation Unique	Einstufiges Annahmeverfahren	Μονοσταδιακή Διαδικασία Αποδοχής
	universal decimal classification	classification décimale universelle	internationale Dezimalklassifikation	διεθνής δεκαδική ταξινόμηση
	Updating Questionnaire (UQ)	questionnaire de mise à jour	Fortschreibfragebogen	Ερωτηματολόγιο επικαιροποίησης
	Will supersede	Destiné à remplacer ...	Wird ... ersetzen	θα αντικαταστήσει...
	Working Group (WG)	Groupe de Travail	Arbeitsgruppe	Ομάδα Εργασίας
	year of availability	année de disponibilité	jahr der Verfügbarkeit	έτος διαθεσιμότητας

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β

ΟΔΗΓΙΕΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΣΤΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΤΩΝ "ΤΥΠΟΠΟΙΗΤΙΚΩΝ" ΡΗΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΑΓΓΛΙΚΗΣ

(Εφαρμογή των *κανόνων PNE*
της σύνταξης των *ευρωπαϊκών προτύπων*)

- α. "Τυποποιητικά" (*normative*) είναι τα ρήματα ή οι ρηματικές εκφράσεις που σημαίνουν *απαίτηση* (*requirement*) *σύσταση* (*recommendation*), *άδεια* (*permission*)/*επιτρεπτότητα* (*permissibility*) και *δυνατότητα* (*possibility*) ή *ικανότητα* (*capability*). Τα ρήματα αυτά είναι, αντίστοιχα:

shall,	shall not
should,	should not
may,	need not
can,	cannot

- β. Ομως, το ρήμα **may-may not** πέρα από την "*τυποποιητική*" σημασία του έχει και τη συνηθισμένη κοινή σημασία: *ενδεχόμενο* (ή *πιθανότητα*), ενώ οι *δυναητικοί αόριστοι* **could-could not** και **might-might not** εκφράζουν *δυναητική ικανότητα* και *δυναητικό ενδεχόμενο*, αντίστοιχα.

1. Απαίτηση:

Διατυπώνεται ως *αυστηρή διαταγή* με το ρήμα:

shall:	<i>(υποχρέωση να ...)</i>
shall not:	<i>(υποχρέωση να μην ...)</i>

Αγγλικό ρήμα ή ρηματική έκφραση

shall...

(= is to...
is required to ...
it is required that ...
has to ...
only ... is permitted
it is necessary ...)

shall not ...

(= it is not allowed
(permitted)
(acceptable)
(permissible)
it is required to be not ...
is required that....be not)

Ελληνική Απόδοση

πρέπει να...

(= απαιτείται να ...
είναι αναγκαίο να ...
επιτρέπεται μόνο να ..)

δεν πρέπει να ...

πρέπει να μη(ν) ...

(= δεν επιτρέπεται

δεν είναι αποδεκτό
δεν είναι επιτρεπτό
απαιτείται να μη(ν) ...)

2. Σύσταση:

Διατυπώνεται με το ρήμα:

should: (προτροπή να ...)
should not: (προτροπή να μην ...)

Αγγλικό ρήμα ή ρηματική έκφραση

should...

(= it is recommended that...
(recommended to...)
ought to...
it is preferable ...
preferably...
it is normally ...)

should not ...

(= should be avoided
it is recommended that...not..
ought not to
it is not normally ...
only in exceptional cases)

Ελληνική Απόδοση

θα πρέπει να ...

(= συνιστάται να ...
προτιμάται να ...
κατά προτίμηση να ..
είναι προτιμότερο ...
καλό είναι να ...
κανονικά ...)

δεν θα πρέπει να ...

θα πρέπει να μη(ν) ...

(= συνιστάται να αποφεύγεται
συνιστάται να μην ...
προτιμάται να μην ...
κατά προτίμηση να μην..
είναι προτιμότερο να μην
καλό είναι να μην ...
σε εξαιρετικές περιπτώσεις να ...)

3. Άδεια/Επιτρεπτότητα

Διατυπώνεται με τα ρήματα:

may: (άδεια να ...)
need not: (άδεια να μην ...)

Αγγλικό ρήμα ή ρηματική έκφραση

(he, she, it) may ...

(they) may ...

(= is/are permitted
is/are permissible
is/are allowed
it is permitted
it is permissible
it is allowed)

Ελληνική Απόδοση

επιτρέπεται να...

μπορεί να...

επιτρέπεται να...

μπορούν να ...

{= επιτρέπεται
επιτρέπονται
επιτρέπεται να ...
(+ρήμα ενικ. ή πληθ.)
είναι επιτρεπτός (-η, -ο)
είναι επιτρεπτοί (-ές) }

need not ...

(= is not required
is not required that
no... is required)

δεν χρειάζεται να ...
δεν χρειάζεται
δεν είναι ανάγκη να ...

(= δεν απαιτείται
δεν απαιτείται να ...
μπορεί να μην ...
μπορούν να μην ...)

4. Δυνατότητα/Ικανότητα

Διατυπώνεται με το ρήμα:

can: (δυνατότητα/ικανότητα να ...)
cannot: (αδυναμία/ανικανότητα να ...)

Αγγλικό ρήμα ή ρηματική έκφραση

(he, she, it) can ...
(they) can ...

(= is/are able to ...
is/are in a position to
there is a possibility of
it is possible to ...)

(he, she, it) cannot ...
(they) cannot ...

(= is/are unable to ...
is/are not in a position
there is no possibility of
it is impossible to...)
it is not possible to ...)

Ελληνική Απόδοση

μπορεί να ...
μπορούν να ...

(= είναι ικανός/ικανοί να ..
είναι σε θέση να ...
υπάρχει δυνατότητα να ...
είναι δυνατό να ...)

δεν μπορεί να ...
δεν μπορούν να ...

(= είναι ανίκανος/-οι να ...
δεν είναι σε θέση να ...
δεν υπάρχει δυνατότητα να
είναι αδύνατο να ...
δεν είναι δυνατό να ...)

5. Δυνητική ικανότητα

Διατυπώνεται με το ρήμα:

could: (δυνητική ικανότητα να ...)
could not: (δυνητική ανικανότητα να ...)

Αγγλικό ρήμα ή ρηματική έκφραση

(he, she, it) could ...
(they) could ...

(= would be able to ...
would be in a position to
there would be a possibility
it would be possible)

(he, she, it) could not ...

(they) could not ...

(= would be unable to ...
would not be in a position
there would not be a possibility
it would be impossible to
it would not be possible to

Ελληνική Απόδοση

θα μπορούσε να ...
θα μπορούσαν να ...

(= θα ήταν ικανός/ικανοί να
θα ήταν σε θέση να ...
θα υπήρχε δυνατότητα να ...
θα ήταν δυνατό να ...)

δεν θα μπορούσε να ..
θα μπορούσε να μην ...
δεν θα μπορούσαν να ...
θα μπορούσαν να μην ...

(= είναι ανίκανος/-οι να ...
δεν θα ήταν σε θέση να...
δεν θα υπήρχε δυνατότητα να
θα ήταν αδύνατο να ...
δεν θα ήταν δυνατό να ..)

6. Ενδεχόμενο

Διατυπώνεται με το ρήμα:

may: (ενδεχόμενο να ...)
may not: (ενδεχόμενο να μην...)

Αγγλικό ρήμα ή ρηματική έκφραση

(he, she, it) may ...
(they) may ...

(= is/are likely
it is probable)

(he, she, it) may not
(they) may not

(= is not/are not likely
it is not probable)

Ελληνική Απόδοση

ενδέχεται να ...
μπορεί να ...

(= είναι ενδεχόμενο να ...
ενδεχομένως θα (+Μέλ.)
είναι πιθανό ...)

ενδέχεται να μην ...
μπορεί να μην ...

(= είναι ενδεχόμενο να μην
ενδεχομένως δεν θα ...
είναι πιθανό να μην ...)

7. Δυνητικό ενδεχόμενο

Διατυπώνεται με το ρήμα:

might: (δυνητικό ενδεχόμενο να ...)
might not: (δυνητικό ενδεχόμενο να μην...)

Αγγλικό ρήμα ή ρηματική έκφραση

(he, she, it) might ...
(they) might ...

(= would be likely
it would be probable)

(he, she, it) might not
(they) might not

(= would not be likely
it would not be probable)

Ελληνική Απόδοση

ενδέχεται να (+Παρατατ.)
θα μπορούσε να (+Υπ.Αορ.)

(= θα ήταν ενδεχόμενο να ...
ενδεχομένως θα (+Παρατ.)
είναι πιθανό να (+Παρ.))

ενδέχεται να μην (+Παρατατ.)
**θα μπορούσε να μην (+Υποτ.
Αορ.)**

(= θα ήταν ενδεχόμενο να μην ..
ενδεχομένως δεν θα (+Παρατ.)
είναι πιθανό να μην (+Παρ.))
